

KATARZYŃSKI ANTONI (1896-1920)

Urodził się 12 maja 1896 roku w Gostyniu. Syn Ignacego i Antoniny z domu Staśkiewicz. W Gostyniu ukończył szkołę elementarną, a później handlową. 18 sierpnia 1914 roku powołano go do służby wojskowej w armii niemieckiej. Jego zainteresowania techniczne, a także znajomość obsługi silników sprawiły, iż przydzielono go do jednostki samochodowej. W niej pozostał do 31 grudnia 1915 roku, kiedy na skutek usilnych starań został skierowany do szkoły pilotów. Po jej ukończeniu otrzymał przydział do 218. polowej eskadry lotniczej, latającej na dwumiejscowych samolotach zwiadowczych. W jednostce tej służył do końca I wojny światowej, wykonując blisko 350 lotów bojowych. Po powrocie do Wielkopolski jeszcze w grudniu 1918 roku wziął udział w walkach powstańczych. W styczniu 1919 roku zgłosił się ochotniczo do lotnictwa. 28 kwietnia 1919 roku został przydzielony jako instruktor do Szkoły Pilotów Stacji Lotniczej Ławica. Raporty, które składał u przełożonych z prośbą o skierowanie go do jednostki frontowej przyniosły skutek dopiero 8 grudnia 1919 roku. Otrzymał wówczas przydział do 4. Eskadry Lotniczej bazującej w Wilnie. W maju 1920 roku znalazł się wśród pilotów nowo utworzonej 11. Eskadry Niszczycielskiej. Ze względów obiektywnych w tej fazie wojny nie mógł brać udziału w walkach frontowych (nagła ewakuacja lotniska wymuszona działaniami wojennymi i reorganizacja jednostki). Dopiero w okresie walk odwrotowych i ofensywy sierpniowo-wrześniowej Polaków mógł wykazać swój kunszt pilota. W lipcu 1920 roku jako pilot Oddziału Lotniczego Szefostwa Lotnictwa I Armii i w sierpniu jako członek 12. Eskadry Wywiadowczej wykonał wiele lotów zwiadowczych i szturmowych. Niemożliwe jest dziś ustalenie dokładnej ich liczby oraz wyników. Zginął 21 września 1920 roku, wykonując kolejne zadanie bojowe. Pogrzeb podchor. Antoniego Katarzyńskiego odbył się 22 września 1920 roku na cmentarzu w Białymstoku. 30 października 1920 roku rozkazem dowódcy 2 Armii gen. Edwarda Śmigłego-Rydza został awansowany pośmiertnie za waleczność do stopnia podporucznika Wojska Polskiego.

Podporucznik-pilot Katarzyński Antoni, [w:] Ku czci poległych lotników. Księga pamiątkowa, pod red. M. Romeyki, Warszawa 1933, s. 318; T. Kopański, Niedoceniony bohater „Cudu nad Wisłą”, „Skrzydłata Polska” 1996, nr 6, s. 50-53; R. Czub, Gostyński bohater „Cudu nad Wisłą”: podporucznik pilot Antoni Katarzyński, „Gazeta Gostyńska” 1998, nr 4, s. 37-38; USC Gostyń; R. Tomaszewski, Wysilek militarny i materialny mieszkańców ziemi gostyńskiej w walkach o kształt granicy wschodniej II Rzeczypospolitej (1918-1920), Gostyń 2002, s. 138-139.